

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Стефка Иванова Георгиева –

научен ръководител на Полина А. Димитрова,

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

за дисертационния труд на

Полина Андреева Димитрова

на тема:

“ФРАЗЕОЛОГИЗМИ С БИБЛЕЙСКИ ПРОИЗХОД В РУСКИ И БЪЛГАРСКИ ЕЗИК”

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

в област на висше образование 2. Хуманитарни науки

професионално направление 2.1 Филология,

докторска програма Славянски езици

(Фразеология на съвременния руски език)

Представената за защита работа на Полина Димитрова е посветена на актуален, специфичен и неразработен проблем в руско-български езиковедски изследвания. Анализирани са фразеологизмите с библейски произход, които не са били обект на всеобхватно съпоставително изследване в двата славянски езика, има само фрагментарни изследвания, свързани с тях (П. Филкова, С. Димитрова, С. Георгиева, Д. Илиева и др.). Групата фразеологизми с библейски произход (ФБП) са ексцерпирани от специализирани лексикографски източници. Дисертантката си поставя за цел да бъдат установени, анализирани и посочени общите и специфични характеристики на изследваната група единици. Тя приема широкото схващане за обема на фразеологията и в работата са разгледани всички устойчиви конструкции с библейски произход. Поставените задачи са конкретни и всеобхватни за изследването както в теоретичен аспект, така и за проследяване на практическото поведение на Единиците (термин на П. Димитрова). П. Димитрова има за цел да

представи спецификата на изследваната група и да докаже нейната уникалност като езиков феномен, който има собствена физиономия и лингвистични измерения. Избраните методи за изследване (описателен, съпоставителен, структурно-системен, компонентен, контекстуален анализ и др.) са достатъчни за всеобхватността на разглеждания проблем. Категорията е изследвана върху материал от едноезични и двуезични лексикографски източници.

Работата е написана на български език и се състои от Увод, III основни глави, Заключение, Библиография, списък на лексикографските източници и Приложение, общо 416 страници, от които 320 страници са основен текст.

В *Увода* е обоснована актуалността на изследвания проблем, поставена е целта на изследването, определени са конкретните задачи и методите на изследване.

В I глава *„Фразеологизмите с библейски произход (ФБП) в дискурса на лингвистичното познание. Съпоставителна структурно-семантична организация“* дисертантката представя операционалния терминологичен апарат, който използва в работата за анализ на ФБП (*терминът е избран от П. Димитрова*). В работата е показано завидно познаване на литературата по изследвания проблем. При наблюдението на ФБП сполучливо са използвани различни изследователски ракурси. В дисертацията П. Димитрова уточнява термина *ФБП* като определя границите на Единиците и утвърждава, че спецификата им е именно в тяхната структура. Сполучливо е приложен сравнителният структурно-типологичен подход при анализа на илюстративния материал в двата близкородствени езика.

В глава II *„Фразеологизмите с библейски произход в комуникация с библейския текст“* е направен съпоставителен анализ на конкретните Единици във формален и съдържателен аспект по типовете класификационни модели. Резултатите от изследването са обобщени: на базата на формалните и семантичните съответствия е изградена стройна и ясна комплексна типология на изследваните устойчиви единици с библейски произход. Направен е изводът, че и в двата езика един и същ общ сюжет може да експлицира зараждането на различен брой ФБП.

В глава III „Фразеологизмите с библейски произход (ФБП) в траекторията на средствата за масова комуникация (СМИ)” дисертантката проследява поведението на Единиците в съвременните СМИ, в различните параметри на публицистичния стил и фиксира подчертания интерес при използването им в съвременния медиен дискурс. Разкрити са закономерностите в употребата на изследваните Единици в българските и руски СМИ. Анализира се техният нестандартен акт на актуализация, начините на предаване на смисловите отношения в рамките на словосъчетанията при превода им, уточняват се начините на предаване на целия обем информация от един език в друг.

В *Заключението* са направени конкретни изводи от съпоставителното изследване за руско-българските ФБП.

Библиографията и *списъкът на източниците* (33 страници) включва книжни и електронни заглавия, с които авторката показва много добро познаване на литературата по анализирания проблем. *Приложението* към дисертацията (51 страници) включва както съвпаденията на ФБП в двата езика (267), така и Единиците, които се срещат само в руски (311) и български език (1667). То илюстрира резултатите от анализа на Единиците в дисертацията, направено е много сполучливо, има подчертан приносен характер и материалът може да бъде използван от изследователите на проблеми, свързани с Библията както в теоретичен, така и в приложен план.

В дисертацията е показана завидна информираност за състоянието на проблема. ФБП са разгледани достатъчно всеобхватно и е разкрита тяхната специфика и уникалност.

Направените изводи са логични, оригинални, приложими както в практиката на преподаването на руски и български език като чужд, така и при съставянето на спецкурсове и семинари, свързани с библейската терминология.

Работата на Полина Димитрова има определен принос и в теоретичните изследвания на категорията ФБП. Приложена е оригинална методология за цялостно съпоставително изследване на български и руски устойчиви единици, като

се отчитат формалният и съдържателният им план. За първи път семантичното поле на ФБП се разглежда така многоаспектно. Трудът на Полина Димитрова несъмнено ще бъде полезен за всеобхватното описание на съпоставителните руско-български лингвистични изследвания.

Авторефератът на дисертацията е построен логично, той дава добра представа за актуалността на изследвания проблем, за целите и конкретните задачи на дисертацията, за методиката на изследването, за съдържанието на работата, за направените изводи. В автореферата са изложени основните теоретични постановки на автора.

Представена е оригинална разработка на ФБП, която представлява несъмнен научен интерес и хармонично се вписва в контекста на съвременните съпоставителни лингвистични изследвания. Полина Димитрова показва добри изследователски умения, тя самостоятелно анализира езиковия материал, прави логични обобщения и закономерни изводи.

Считам, че представеният дисертационен труд представлява несъмнен научен интерес, отговаря на изискванията на Закона за РАС и като научен ръководител му давам висока оценка.

Предлагам на **Полина Андреева Димитрова** да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност 2.1. Филология (Фразеология на съвременния руски език).

25. 08. 2016 г.

гр. Пловдив

проф. д-р Стефка Иванова Георгиева